

Heterogenost post-traumatskog stresnog sindroma kod veterana hrvatskog Domovinskog rata: retrospektivna studija

Dražen Begić, Nataša Jokić-Begić

CMJ 2007; 48: 133-9

Cilj Odrediti povezanost između intenziteta post-traumatskog stresnog sindroma povezanog s borbom i intenziteta prevladavajućih simptoma.

Postupci U istraživanju je sudjelovao 151 veteran hrvatskog Domovinskog rata (u dobi od $38,3 \pm 7,3$ godina). Veterani su testirani uz pomoć Mississippi ljestvice za PTSP uzrokovan borbom (*Mississippi Scale for Combat-related PTSD – M-PTSD*), Upitnika o traumatskim borbenim i ratnim iskustvima (*Questionnaire on Traumatic Combat and War Experiences – USTBI-M*), i Minnesota multifazičnog inventara ličnosti – inačica 201 (*Minnesota Multiphasic Personality Inventory-version 201 – MMPI-201*).

Rezultati Diskriminativna raščlamba podataka pokazala je da je skupina s nižim intenzitetom PTSD-a imala najviši rezultat na ljestvicama MMPI D (depresija, T-score $95,7 \pm 5,6$), Hs (hipohondrija, $87,6 \pm 5,1$), i Hy (histerija, $85,6 \pm 4,9$), dok je skupina s višim intenzitetom PTSP-a, uz ove tri ljestvice (D= $98,3 \pm 5,3$; Hs= $90,1 \pm 4,3$; Hy= $89,5 \pm 4,7$) imala klinički značajno povišene rezultate na Pt (psihastenija, $80,6 \pm 5,6$), Sc (shizofrenija, $79,6 \pm 4,8$), i Pa (paranoja, $85,6 \pm 5,4$) ljestvicama, pri čemu je Pa bila najviša.

Zaključak Moguće je razlikovati ispitanike s različitim intenzitetom PTSP-a na osnovi njihovoga MMPI profila. Intenzivniji PTSP povezan je s eksternaliziranim simptomima kao što su agresija, izljevi bijesa i ljutnje, hostilnost, i nepovjerenje, dok je manje intenzivan PTSP uglavnom povezan s depresivnim simptomima. Naše istraživanje je pokazalo da različiti intenzitet PTSP-a ima različite simptomatske uzorke.